

Nieuwsbrief 2013 nr.1 - Natuurpunt Leeuwse Natuurvrienden

Hierbij de voorjaarseditie met overzicht van het lokale nieuws van Natuurpunt in Sint-Pieters-Leeuw. Vergeet zeker niet de data van onze open activiteiten in uw agenda te noteren. Bezoek eens onze website www.natuurpuntleeuwse natuurvrienden.be.

Enkele cijfers

We starten het jaar 2013 met 280 leden waarvan 7 nieuwe in 2012 en reeds 3 dit jaar:

- **De Nieuwsbrief** wordt 4 maal per jaar naar alle leden verstuurd. 180 worden per mail-post digitaal verstuurd, 100 worden door vrijwilligers thuis in de bus gestoken. Het zou ons helpen indien iedereen zoveel mogelijk een mailadres doorgeeft. Met dank hiervoor.
De Nieuwsbrief wordt ook digitaal verstuurd naar 160 andere geïnteresseerden (pers, administratie, beleidsverantwoordelijken, zusterverenigingen...)
- **Het bestuur** bestaat uit 12 leden die maandelijks vergaderen om de activiteiten voor te bereiden.
Daarnaast kunnen we steunen op enkele actieve **vrijwilligers** bij allerlei werken ten velde. Sinds het praatcafé dat we in november vorig jaar organiseerden sloten zich een tiental nieuwe vrijwilligers aan bij deze actieve groep. Nieuwkomers zijn nog altijd zeer welkom!
- We beheren 20 hectaren **natuurgebieden**: 14.4ha in de Zuunvallei (waarvan 1.7ha langs de Oudenakenstraat, de Weyden; 2.08ha langs de Brabantsebaan, de Baesberg) en 3ha in Vlezenbeek, het Cortenbroek

Paddenactie 2013

Onze amfibieën (padden, kikkers, salamanders) zijn de kluts kwijt. Door de wispelturige weersomstandigheden weten ze niet meer of ze blijven doorslapen (winterslaap), of eerder wakker worden om aan hun trek te beginnen op zoek naar een partner en een waterpoel om aan hun voortplanting te werken. Tijdens de voorbije zachte dagen begin maart werden er heel wat diertjes wakker, maar daarna viel alles weer stil.

De echte paddentrek zal dus dit jaar met wat vertraging starten. Deze trek gaat altijd gepaard met, spijtig genoeg, het vallen van verkeersslachtoffers. Dit aantal trachten we zo laag mogelijk te houden door hen in hun baanoversteek te helpen of te beschermen. De laatste 3 jaar deden we dit door het plaatsen van schermen en opvang-emmers langs de weg in de Kerkhofstraat.

Na analyse van de resultaten en in overleg met de gemeentelijke dienst Mobiliteit werd besloten dit jaar verkeerssignalisatieborden te plaatsen. De bedoeling is de autobestuurders bewust te maken dat tijdens de piekuren van de trek (19 tot 7 uur) voorzichtigheid geboden is om de diertjes die zich op het baanvlak bevinden te vermijden. Na de evaluatie van de resultaten dit jaar, gaan we onze voorstellen voor volgend jaar met de plaatselijke overheden bespreken. Buurtbewoners en wandelaars mogen natuurlijk hulp bieden om diertjes van de weg af te helpen op piekdagen.

Super-grote lente-schoonmaak in onze natuurgebieden in de Zuunvallei

Oude Zuun: nieuwe zomereiken en de laatste ronde houtmijt-huisjes?

Net vóór kerst werden de laatste 2 oude (en gevaarlijk rotte) Canadapopulieren op 'linkeroever' geveld. En dan begint het werk, want massa's hout en takken moeten verzaagd, gekloven en op andere manieren verwerkt worden. Voor het 4'de jaar op rij blijft het brandhout ter plaatse een jaartje uitzweten in nette, ronde houtmijten met een schors'en dakje erop. Enkele jaren terug kwam Zijt in het oosten van Duitsland deze mooie constructies tegen (kijk eens op www.holzmiete.de/brennholz_feuern.php) en sindsdien zijn we met z'n allen een

beetje verliefd geraakt op deze kabouterhuisjes die weer een jaar lang ons Zuuns landschap gaan versieren. Wie weet voor de laatste keer, want na 4 jaar winterwerken is het beheersplan uitgevoerd.

Jonge zomereiken namen de plaats in van de onlangs gevelde oude populieren in de Oude Zuunvallei. Ons terreinteam heeft op 10 maart samen met enkele vrijwilligers 9 bomen geplant in de weide waar de houtmijten rusten. Enkele kinderen gaven hun naam aan een boom zoals de Kelten dat heel lang geleden ons voordeden.

Oude Zuun: Canadabos wordt opnieuw hooiland

Een paar weken terug, konden we met veel genoegen een nieuwe uitbreiding aan de Oude Zuun aankondigen. Vlak tegen de C. Leunensstraat kregen we 1,2 ha natuurgebied in beheer door een overeenkomst met Aquafin. Op deze percelen stonden vroeg in de lente tot de jaren '80 massa's Dotterbloemen, later in de zomer gevolgd door hogere kruiden zoals Moerasspirea. Toen was het de mooiste natte Dotter-weide van de Zuunvallei. Jammer genoeg werden de drainage-grachten uitgediept en Canada-populieren aangeplant. De mooie moerasweide verdween... . Het huidige bos heeft een veel lagere natuurwaarde en daarenboven lijden de aangeplante bomen aan een dodelijke roestziekte. Daarom is besloten om meteen de bomen te kappen en te pogen om de vroegere weide in zijn oude natuurwaarde te herstellen. De werken starten normaal in maart en worden uitgevoerd door een gespecialiseerde aannemer. Het zal er in het begin natuurlijk wat "verwoest" uitzien, maar we zijn benieuwd hoe onze natuur de volgende jaren deze percelen terug in handen gaat nemen.

Volsembroek: uitbrekende Galloways en rotte palen

In het Volsembroek graast nu al bijna 15 zomers een kleine kudde Galloway-runderen. Deze natuurlijke grasmachines zorgen ervoor dat het landschap open blijft (en geen bos wordt). Met succes want steeds meer eenden, steltlopertjes en ander fraai gevogelte heeft de weg gevonden naar het grote open moerasgebied. De afsluiting is nu ook bijna 15 jaar oud en de kastanjehouten palen krijgen het zwaar te verduren in de natte ondergrond. Gevolg: rot en gekraakt net boven de grond. Meer dan 60 palen waren aan vervanging toe. De terreinploeg van Natuurpunt klaarde half maart de klus. Hopelijk breken er dit jaar geen Galloways meer uit.

Baesberg: nieuwe afsluiting

Het natuurgebied Baesberg werd vorig jaar intensief onderzocht: voorjaarsbloeiers, vogels, zwammen,... . Maar het werd ook tijd om andere beheersdaden te stellen. De oude roeste afsluitingen stonden niet overal op de juiste plaats en waren vooral serieus versleten. Rond de grote bronweide kwam er daarom een nieuwe afsluiting (met milieuvriendelijke kastanje-palen) en ook op andere plaatsen wordt de afscherming en toegang aangepast. Ook hier kwam de terreinploeg van Natuurpunt ons ter hulp. Deze werken werden uitgevoerd tijdens 2de week van de maand maart.

[tekst Geert Cromphout]

Bosanemoon in Cortenbroek, natuurgebied in Vlezenbeek (langs de Enkelenberg)

In de natuur gaat het er in de lente zeer hectisch aan toe. Veel soorten moeten met mekaar in concurrentie gaan om te overleven en zich voort te planten. Want daar gaat het uiteindelijk om. Dieren willen wel eens dreigen of tot ter dood vechten om hun territorium te verdedigen. Planten zijn echter gebonden aan hun standplaats, maar hebben door de eeuwen heen de meest vernuftige overlevingsstrategieën ontwikkeld. Als eik kan je rustig groot, oud en zo onverwoestbaar sterk worden dat je zelf logies kan bieden aan veel andere soorten, en je eikels worden door vogels in de wijde omgeving verspreid. Nakomelingen verzekerd.

Een lentebloeier als de bosanemoon, moet zijn cyclus van groeien, bloeien en voortplanten afgewerkt hebben vóór de bomen in blad komen en zo de bosbodem beschaduen. Hoe doet die dat? De bosanemoon plant zich voornamelijk voort via wortelstokken. Deze zijn als verdikte stengels, waarin voedsel opgeslagen wordt. Ze vormen een ondergronds netwerk. Door dit systeem kunnen ze onder gunstige omstandigheden vrij grote oppervlakten bos koloniseren, en komen ze explosief en massaal tot bloei.

Dit dappere plantje, met van wit tot lichtpaars gekleurde bloemen, kan je bewonderen in het natuurgebiedje Cortenbroek, van maart tot midden mei. De bosanemoon is een typisch oud-bos plantje dat zich best thuis voelt in hakhoutbossen, zoals Cortenbroek er waarschijnlijk sinds eeuwen één geweest is. Over die hakhoutbossen zullen we het in een van de volgende nieuwsbrieven wat uitgebreider hebben. Bosanemonen zijn ook te bewonderen in het

recentelijk verworven natuurgebied “Baesberg” gelegen langs de Brabantse baan in Oudenaken.

[Tekst van Zitj(Henri Vanderelst)]

Indrukwekkend: de vogeltrek

De vogeltrek gebeurt het ganse jaar door over de hele wereld, dus ook in Vlaanderen, in grote zwermen of kleine groepen, van noord naar zuid en omgekeerd. In het vroege voorjaar, in onze regio, zijn deze trekbewegingen frequenter en massaler. Dit jaar waren de wispelturige weersomstandigheden een echte spelbreker voor vele vogels. De startdatum van de trek, alsook de trajecten worden verlegd, dit zeker voor de ooievaar, de kraanvogel, de kievit, en nog vele anderen.

Toch hebben we onlangs kunnen genieten van mooie taferelen van een grote groep (300!) overvliegende kraanvogels in Huizingen. Of van 22 rustende ooievaars in de weiden langs de Gaasbeekstraat in Oudenaken. Kieviten zagen we dit jaar minder in de velden tussen St.P.Leeuw en Vlezenbeek. Hoogstwaarschijnlijk vielen er veel slachtoffers tijdens hun trek uit het verre zuiden naar het noorden door het gebrek aan rustplaatsen in Frankrijk tengevolge van te overvloedige sneeuw. De trek kon niet onderbroken worden en de vogels geraakten uitgeput en verhongerd. Zeer spijtig. Hopelijk zien we er toch in de velden van het Bekersveld tijdens de Gaspeldoornwandeling in de maand mei (zie verder-activiteiten kalender).

Enkele data uit onze Activiteiten Kalender:

		Maart
woensdag 27 maart	Vastenvoettocht langs trage wegen met leerlingen v/d basisschool Ave Maria Vlezenbeek 8.45-11.45u: samenkomst aan de school Schaliestraat Vlezenbeek Info: Zitj 0476.23.76.14	
		April
zondag 28 april	Baesbergwandeling langs trage wegen naar Oudenaken-St.Laureins Berchem – Hemelrijkstraat – Kerkweg – Baesberg 14.30-17.30u: samenkomst Hazeveld (Brabantse baan) Info: Geert Wauters 0475.51.20.71	
		Mei
zondag 5 mei	Zéér vroege ochtendwandeling met vogelzang in de Oude Zuun vallei ! 5u: samenkomst parking Zonnig Leven, Vanderstraetenstraat, Zuun 8u: koffiekoeken nadien in café De Grove, Vanderstraetenstraat 157, Zuun Info: Geert Wauters 0475.51.20.71 en Geert Cromphout 02.377.66.25	
zaterdag 11 mei	Baesberg-planteninventarisatie met ZW Brabant plantenwerkgroep 14-17u: samenkomst vroeger Café De Blauw-kruispunt Hoogstraat en Brabantse baan St.P.Leeuw Info: Geert Wauters 0475.51.20.71	
zondag 26 mei	Gaspeldoornvalleiwandeling trage wegen – kieviten - lentebloeiërs Zuunbeek-Volsebroek 14.30-17.30u: samenkomst parking gemeentehuis St.P.Leeuw Info: Geert Wauters 0475.51.20.71	

Interessante te bezoeken websites

www.hallerbos.be
www.natuurbericht.be
www.natuurkalender.nl

U vindt er allerhande nuttige en leuke informatie over de natuur in het algemeen en over fauna en flora in detail. Een aanrader voor de schoolgaande jeugd.

Niet te vergeten

FOTOWEDSTRIJD LEEUWSE NATUUR DOOR DE CAMERA GEZIEN 2013

Natuurpunt Leeuwse Natuurvrienden VZW organiseert, in samenwerking met het Gemeentelijk Cultuur Centrum Coloma, voor de tweede keer een fotowedstrijd, met als thema "De Leeuwse natuur door de camera gezien". Deze wedstrijd staat open voor iedereen, zowel voor de jeugd (tot en met 17 jaar), als voor volwassenen.

De natuurpracht van Groot-Leeuw en zijn aangrenzende gemeenten in al zijn aspecten staat centraal in deze wedstrijd. Zowel fauna als flora en landschap komen aan bod.

De beelden worden tussen 15-08-2013 en 15-09-2013 ingezonden op volgend mailadres: leeuw.natuurfotowedstrijd@telenet.be

De door een vakjury geselecteerde beelden worden tentoongesteld in het kasteel Coloma op zaterdag 26 oktober van 10.00 tot 18.00 uur en op zondag 27 oktober 2013 van 14.00 tot 18.00 uur. Inkom gratis. Tijdens de vernissage van de expositie, met receptie op vrijdag 25 oktober om 19 uur, worden de bekroonde werken bekend gemaakt en de prijzen aan de laureaten overhandigd.

Alle nodige informatie over de deelname is te vinden op de website van het Cultureel Centrum Coloma: www.colomaspl.be Alle info: Geert Wauters 0475.51.20.71

Ons e-mail adres : leeuwse_natuur@yahoo.com

Geert.Wauters 25 maart 2013